

فرم ارزیابی نامزدهای هیئت دولت (پیشنهادی انجمن اقتصاد ایران مطابق با گزارش تحلیلی انجمن)

پست متقاضی:

نام و نام خانوادگی:

<p>الف) تجربه سیاسی:</p>	
<p>وزیر و همتراز ☐ معاون وزیر و همتراز ☐ نماینده مجلس ☐ استاندار ☐ مشاور وزیر ☐ رئیس و معاونین سازمان‌های ملی ☐ رئیس و معاونین تشکلهای و انجمن‌های علمی ☐ رهبری حزب ☐</p>	
<p>سابقه تجربه سیاسی ... سال پل ارتباطی بودن با ذینفعان در بخش‌های مختلف جامعه ☐ داشتن شبکه مناسبی از ارتباطات ☐ توانایی مدیریت تعارضها و منازعات ☐ نواندیشیدن و اندیشه‌های نو داشتن ☐ توانایی عالی برای درک موقعیت‌های سیاسی و اولویت بندی مسائل</p> <p>التزام به اصول در سوابق سیاسی^۱: حاکمیت قانون ☐ عدالت ☐ رقابت ☐ پاسخگویی ☐ شفافیت ☐</p> <p>ارتباطات اجتماعی ☐ فسادناپذیری ☐ نداشتن تعارض منافع ☐ تعامل با رسانه ☐ تیم‌سازی ☐ صداقت ☐ انعطاف‌پذیری ☐ تصمیم‌گیری ☐ اعتماد سازی ☐ سازگاری ☐ وفاق ☐</p> <p>سابقه سیاسی قابل قبول ☐</p>	<p>(۱) معیار تجربی و دانش</p>
<p>ب) تجربه سیاستگذاری: لایحه ☐ طرح ☐ اسناد ملی ☐ اسناد استانی ☐ سوابق پژوهشی در این زمینه ☐ سابقه کسب و کار در این زمینه ☐ تسلط بر قوانین رسمی ☐</p>	

^۱-تحقیقات لازم در این زمینه غیر از مصاحبه حضوری انجام شود.

<p>آشنایی و درک قوانین و نرم‌های غیر رسمی ☐</p> <p>داشتن نام و برند در کارشناسی یک حوزه سیاستگذاری ☐</p> <p>صلاحیت اظهار نظر کردن در یک موضوع خاص سیاستی ☐</p> <p>ظرفیت عمل‌گرا بودن و پیشبرد امور (به این شاخه و آن شاخه نپریدن) ☐</p> <p>جمله ای توصیفی که رئیس جمهور در مورد شما می تواند در مجلس بگوید؟ مثلا کاربرد در حوزه... یا جوان شایسته در... مجرب و استخوان خورد کرده در</p> <p>نام تجربه‌های سیاستگذاری موفق:.....</p>	
<p>ج) دانش و مهارت:</p> <p>میزان تحصیلات: رتبه الف ☐ رتبه ب ☐ رتبه ج ☐</p> <p>ارتباط مدرک تحصیلی: رتبه الف ☐ رتبه ب ☐ رتبه ج ☐</p> <p>ارتباط داشتن با موسسات آموزشی برتر داخلی و خارجی: رتبه الف ☐ رتبه ب ☐ رتبه ج ☐</p>	
<p>د) ویژگی های روانشناختی و شخصیتی^۲ قابل قبول ☐ متوسط ☐ ضعیف ☐</p>	
<p>رتبه در معیار ۱</p> <p>پس از داوری رتبه نامزد بین همه نامزدها ذکر شود.....</p>	
<p>وابستگی حزبی به حزب..... تند ☐ معتدل ☐</p> <p>عضویت در شبکه شخصی اعتماد رئیس جمهور ☐ قابل اعتماد: زیاد ☐ کم ☐ فرد پیچیده ☐</p> <p>دوستی شخصی رئیس جمهور ☐</p> <p>خدمات سیاسی یا حمایت از مبارزات انتخاباتی رئیس جمهور ☐</p> <p>ارتباط شخصی مشترک از طریق دانشگاه یا سازمان دیگر با رئیس جمهور ☐</p> <p>رقیب حزبی یا رقیب رئیس جمهور ☐</p> <p>وفاداری به شخص رئیس جمهور ☐</p> <p>وفاداری به گرایش سیاسی رئیس جمهور ☐</p> <p>تعهد و پذیرش برنامه و دستور اجرایی رئیس جمهور ☐</p> <p>رازداری سازمانی ☐</p>	<p>(۲) معیار وابستگی (هماهنگی کابینه)</p>

^۲ - آزمون های شخصیتی و استعداد تحلیلی می تواند به ارزیابی کمک کند.

<p>رفتار قابل کنترل و پیش بینی پذیر ☐</p> <p>قبول اینکه بعد از قانون، حرف رئیس جمهور فصل الخطاب در دعوا و اختلاف میان وزرا باشد ☐</p>	
<p>الف) گروه سیاسی خاص ☐ نام آن ذکر شود.....</p> <p>ب) جغرافیایی خاص ☐ نام استان ذکر شود.....</p> <p>ج) قومی غیر فارس ☐ نام قوم ذکر شود.....</p> <p>د) اهل سنت ☐</p> <p>ه) اقلیت‌های دینی ☐ نام دین ذکر شود.....</p> <p>و) جنسیت زن ☐</p> <p>ز) جوان تا ۴۵ سال ☐</p>	<p>۳) معیار نماینده (مشروعیت به کابینه)</p>

جمع‌بندی نحوه واجد شرایط بودن به عنوان وزیر

در متن گزارش تمام قواعد شایسته بودن و معیارهای واجد شرایط بودن برای پست وزارت را بررسی و شرح دادیم که سه معیار واجد شرایط بودن شناسایی شد: تجربه‌ای، وابستگی، و نمایندگی. تعداد معدودی از منصوبان کابینه هر سه دسته از معیارهای واجد شرایط را برآورده می‌کنند، و همه وزیران کابینه واجد شرایط یکسانی برای انتصاب نیستند. کابینه‌ها به‌عنوان هویت‌های جمعی، باید توازنی از افراد را تضمین کنند که وقتی در مجموع نگاه می‌شود، با طیف کاملی از این معیارها مطابقت داشته باشند.

قواعد حاکم بر نحوه واجد شرایط بودن برای کابینه کاملاً غیررسمی هستند با این حال، برخی از قوانین نانوشته قوی‌تر از سایرین نهادینه شدند. معیارهای تجربه‌ای و نمایندگی جنبه تجویزی دارند، در حالی که معیارهای وابستگی مجاز هستند. همه وزیران دارای تجربه سیاسی یا سیاستگذاری هستند. اما معیارهای تجربه‌ای عامل تعیین کننده ای نیستند که تعیین کنند کدام وزیران، از طیف افراد شایسته و با استعداد، انتخاب شوند و کدام انتخاب نشوند. در عوض، معیارهای تجربه‌ای به عنوان حداقل آستانه برای واجد شرایط بودن عمل می‌کنند. همه وزیران باید تجربه خود را نشان دهند، اما در مورد اینکه آیا تجربه آنها سیاسی است یا مربوط به سیاستگذاری است، انعطاف وجود دارد. به عبارت دیگر، معیارهای تجربه‌ای تجویز می‌شوند، اما صریح نیستند.

در واقعیت این معیارهای وابستگی و نمایندگی هستند که به عنوان فیلتر اصلی تعیین می‌کنند که کدام افراد شایسته، به سمت وزارتخانه ارتقا می‌یابند. به عبارت دیگر، قوانین مربوط به وابستگی و نمایندگی، قوانین غیررسمی برای واجد شرایط بودن هستند که رفتار و انتخاب رئیس جمهور را در هنگام تشکیل کابینه خود ساختارمند یا هدایت می‌کنند. اما این دو دسته از معیارها تا حدودی متفاوت عمل می‌کنند: معیارهای وابستگی مجاز هستند، در حالی که معیارهای نمایندگی تجویز می‌شوند، و در واقع، قوی ترین قواعد برای انتصاب کابینه قواعد تجویزی هستند. قواعد مربوط به واجد شرایط بودن برای کابینه، رئیس جمهور را از انتصاب دوستان مورد اعتماد و متحدان وفادار خود منع نمی‌کند، و دلایل استراتژیک مهمی وجود دارد که چرا رئیس جمهور از وابستگی به عنوان یک معیار واجد شرایط استفاده می‌کند. از گذشته، و در بسیاری از موارد امروز، عضویت در شبکه شخصی یا سیاسی یک رئیس جمهور مسیر مهمی برای واجد شرایط بودن برای پست وزارت باقی مانده است.

ظرفیت رئیس جمهور برای تعیین دوستان و متحدان محدود است، اما اگر معیارهای نمایندگی، که در حال حاضر تجویزی هستند، قوی و متعدد باشند. در این شرایط، روسای جمهور جاهای کمتری برای انتصاب دوستان یا متحدان خود در کابینه دارند، حتی اگر اجازه انجام این کار را داشته باشند. در این موارد، ماهیت تجویزی بودن معیارهای نمایندگی بر مجاز بودن معیارهای وابستگی اولویت دارد. روسای جمهور حتی زمانی که با انگیزه‌های استراتژیک برای انتصاب دوستان و متحدان مواجه می‌شوند، در چارچوبی مبتنی بر قانون عمل می‌کنند. اما از آنجایی که همه قوانین مربوط به صلاحیت غیررسمی است، منتخبان می‌توانند در انتصاب وزیرانی که معیارهای نمایندگی مختلف را در کابینه دارند، رفتار استراتژیک داشته باشند.

شناسایی عواملی که برخی از افراد را نسبت به سایرین توانمندتر برای وزارت (یا اصطلاحاً وزیرمایه‌تر) می‌کند، روشن می‌سازد که بحث درباره «شایستگی» - که به ندرت تعریف می‌شود - در بهترین حالت در بحث انتصابات کابینه مفید نیست. ادعاهای شایستگی (یا عدم شایستگی) اغلب ادعاهای سیاسی هستند که موقتا صادر می‌شوند تا گنجاندن وزیر خاصی را توجیه کنند یا دسترسی دیگران به وزارت را محدود کنند. شایستگی، همانطور که به طور معمول درک می‌شود، تعیین‌کننده انتصاب وزیران کابینه نیست. به بیان روشنتر، انتصاب

کابینه «هرگز یک شایسته‌سالاری خالص و ساده نیست.» در عوض، شواهد نشان می‌دهد که معیارهای نمایندگی به عنوان تجویزی‌ترین معیار در میان سه معیار عمل می‌کند، و بنابراین به عنوان فیلتر اولیه برای تعیین اینکه کدام افراد از مجموعه شایسته‌ها به کابینه منتقل می‌شوند، عمل می‌کنند. بنابراین، الف و ب ممکن است انتخاب شوند، در حالی که ج و د که واجد شرایط بهتری هستند، ممکن است کنار گذاشته شوند» هیچ معیار مشخص، ثابت و ثابتی برای شایستگی وجود ندارد. در عوض، ترکیبی از معیارهای واجد شرایط بودن، احتمال اینکه برخی از افراد انتخاب خواهند شد را تعیین می‌کند، در حالی که برخی دیگر حذف می‌شوند.

برگرفته از گزارش تحلیلی: «معیارهای گزینش اعضای هیئت دولت مسعود پزشکیان^۳» با فهرست مطالب

ذیل:

حزب به مثابه قاعده شایستگی قوی

(۱) نحوه واجد شرایط بودن برای معیارهای تجربه و تخصص در کابینه

(۲) نحوه واجد شرایط بودن برای معیارهای وابستگی کابینه

اهمیت اعتماد و وفاداری

(۳) نحوه واجد شرایط بودن برای معیارهای نمایندگی کابینه

اهمیت کابینه‌هایی که «به نظر شبیه» کشور هستند

اهمیت معیارهای نمایندگی در همه کشورها

نتیجه‌گیری: نحوه واجد شرایط بودن به عنوان وزیر

پیوست اول: جهت‌گیری‌های سیاستی دکتر مسعود پزشکیان در انتخابات به مثابه دستور اجرایی رئیس‌جمهور به هیات دولت و

تیم همراه

پیوست دوم: تعارض منافع، افشای مالی عمومی و تعهدات اخلاقی

پیوست سوم: بررسی تخصص و گرایش‌های تحصیلی کابینه‌ی دولت ۹ کشور پیشرفته

^۳ - برای دریافت گزارش اصلی و سه پیوست آن به سایت انجمن اقتصاد ایران مراجعه فرمائید. www.iea.org.ir

همکاران گزارش:

دکتر یعقوب اندایش (رئیس انجمن اقتصاد ایران)

دکتر جعفر خیرخواهان (عضو هیات مدیره انجمن اقتصاد ایران)

دکتر لطفعلی عاقلی کهنه شهری (هیات علمی اقتصاد دانشگاه تربیت مدرس)

دکتر سید امین منصوری (هیات علمی اقتصاد دانشگاه شهید چمران اهواز)

دکتر بهروز صادقی عمروآبادی (هیات علمی اقتصاد دانشگاه شهید چمران اهواز)

دکتر سعیده هوشمندگهر (هیات علمی موسسه پژوهش های بازرگانی)

دکتر شهرام معینی (هیات علمی اقتصاد دانشگاه اصفهان)

دکتر سعید امیریان (سازمان برنامه و بودجه کشور)

مشاوران علمی:

دکتر حسن دانایی فرد (استاد مدیریت دولتی دانشگاه تربیت مدرس)

دکتر سعید جعفری نیا (هیات علمی مدیریت دولتی دانشگاه خوارزمی)

انجمن اقتصاد ایران (انجمن اقتصاددانان ایران سابق)